

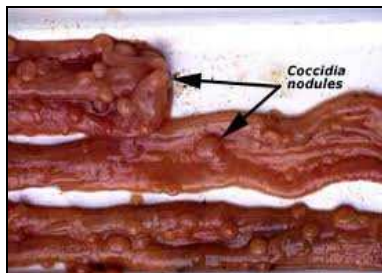
KO ZAČNEJO KUNCI POGINJATI ZARADI KOKCIDIJEV ...

... je za preventivne ukrepe žal že prepozno. Obolele živali okužujejo zunanje okolje z jajčeci, večina mladih kuncev pa pogine. Starejše živali lahko nosijo zajedavce v sebi, ne da bi kazale zunanje znake bolezni. Razvojne oblike kokcij (oociste) so v zunanjem okolju zelo odporne in zaradi tega je bolezen zelo težko izkoreniniti.

Kokcidioza povzroča rejcem kuncev občutne izgube in je v naših rejah zelo pogosta. Prizadeva zlasti mlade živali pri starosti 6 do 8 tednov. Bolezen povzročajo znotrajcelični zajedavci mikroskopske velikosti - protozoi (kokcidiji) - katerih razvojne oblike napadajo in uničujejo bodisi epitelne celice žolčevodov - **jetrna oblika kokcidioze**, ali celice črevesnih resic - **črevesna oblika kokcidioze**. Pri razmnoževanju kokcij nastajajo hude poškodbe jeter oz. črevesja, obsežne krvavitve črevesne sluznice, posledično pa hude prebavne motnje in slaba konverzija krme. Invadirani kunci izločajo z iztrebki na tisoče zelo odpornih oocist, ki v zunanjem okolju ob ugodni temperaturi in zadostni vlagi po 2 do 3 dneh sporulirajo in čakajo na novega (ali istega) gostitelja. Kunci se invadirajo, ko zaužijejo sporulirane oociste iz kontaminiranega okolja - bodisi s hrano in/ali pitno vodo. Pri kuncih lahko zajeda 11 različnih vrst kokcijev, ki jih živali dobijo največkrat preko zelene krme, kontaminirane z iztrebki invadiranih divjih kuncev. Zdravstvene težave se pokažejo običajno okrog 3 tedne po invaziji, kako bo bolezen potekala pa je odvisno zlasti od števila zaužitih oocist in od stopnje imunosti živali. Kokcidioza najraje izbruhne pozno poleti in jeseni.

Mladi kunci postanejo pobitega videza, imajo napet trebuh in prebavne motnje. Pri jetrni obliki bolezni se na površini jeter oblikujejo rumenkasti vozlički. Večje število živali pogine. Prisotnost bolezni lahko potrdimo s koprološko preiskavo kunčjih iztrebkov okrog 3 tedne po invaziji oz. s patoanatomsko preiskavo poginulih živali. V rejah, kjer je bila bolezen potrjena, priporočamo **takojšnje zdravljenje vseh živali v reji**, v nadaljevanju pa redno (mesečno) kontrolo prisotnosti oocist v blatu, po potrebi pa tudi preventivno zdravljenje novorojenih živali (pri starosti 10 do 14 dni). Morebitno prisotnost zajedavcev je zaželeno ugotavljati tudi pri vseh novonabavljenih kuncih.

Zatiranje bolezni je potrebno **dopolniti s postopki hlevske higijene**, s katerimi uničujemo oociste v zunanjem okolju. Predvsem moramo poskrbeti za prekinitev razvojnega kroga zajedavca, in sicer

tako, da preprečimo živalim nadaljnje zauživanje sporuliranih oocist. Veliko pomaga **redno čiščenje in razkuževanje kunčnikov**. Za razkuževanje predhodno očiščenih površin in opreme priporočamo vodotopni prašek VIRKON[®]S ali ECOCID[®]S (50 g praška raztopimo v 5 l mlačne vode, površine prepojimo za 15 minut, speremo s čisto vodo in pustimo, da se posušijo), za uničevanje jajčec v zunanjem okolju pa dodatno, posebno razkužilo **KENO[®]COX CLEANER** (200 ml koncentrata razredčimo s 5 l vode), ki ga uporabimo po temeljitem čiščenju in razkuževanju kunčnikov. Nanašamo ga na suhe površine. Gnoj obolelih živali kompostiramo.

Da bi **preprečili izbruh bolezn**i, je potrebno posvetiti skrb **dobrim zoohigijskim razmeram** v hlevu (čistoča in suhost nastila, občasna razkužba kunčnika) ter **kakovostni prehrani** in **neoporečni pitni vodi**. Za krepitev odpornosti kuncev priporočamo redno **odajanje vitaminsko - mineralnega pripravka** (npr.: Solvimin[®] Selen, vodotopni prašek) in sicer eno žličko (4 g) na 4 litre vode za pitje.

Način **zdravljenja bolezn**i se razlikuje od primera do primera, v večini primerov pa traja terapija okrog 3 tedne. Priporočamo **odajanje enega od specifičnih pripravkov**, ki preprečujejo rast in razmnoževanje kokcidijev (npr.: Trisulfon[®] peroralni prašek, Sulfadimidin[®] 32%, Baycox[®] 5%), **v vodo za pitje**. Obolele kunce **zdravimo dvakrat** - po 5 do 7 dni s 5 dnevno vmesno prekinitvijo. Ves čas zdravljenja dodajamo tudi vitaminsko - mineralni pripravek. Pred samim začetkom terapije moramo **čim natančneje določiti skupno telesno težo kuncev**, ki jih bomo tretirali, in na tej osnovi določiti potrebno dnevno količino zdravila ter dnevno porabo vode za pitje. Za začetek odmerjamo zdravilo v količini **50 ml vode na 1 kg telesne teže** živali. V naslednjih dneh lahko količino pitne vode po potrebi prilagodimo. Za uspeh zdravljenja je namreč zelo pomembno, da odmerjeno zdravilo v tistem dnevu kuncu tudi popijejo! **Meso in organi zdravljenih živali niso primerni za prehrano ljudi v času dajanja zdravila in še 10 do 77 dni po končanem zdravljenju (odvisno od vrste zdravila)**. Zdravljenje mora biti zabeleženo v Dnevniku veterinarskih posegov.

Bolezen zahteva takojšnje ukrepanje. Imetnikom kuncev priporočamo, da nam **v primeru suma na kokcidiozo** čimprej dostavijo enega najbolj »sveže« poginjenega kunca (v nepropustni PVC vreči), da bomo lahko opravili ustrezne preiskave in vam priporočili najprimernejše zdravljenje.